

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

54-1



BRNO 2013

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 54
Volume 54

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Putna kultury s MMK nalezená v Popůvkách u Brna (okr. Brno-venkov) Moravian Painted Ware culture vessel found at Popůvky u Brna (Dist. of Brno-venkov)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2013

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2013 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.



Obr. 2. Držovice, okr. Prostějov. Pohřeb psa v objektu 512 jordanovské kultury.

Abb. 2. Držovice, Bez. Prostějov. Hundbegräbnis in der Siedlungsgrube 512 (Jordanówer Kultur).

BRNO (K. Ú. MEDLÁNKY, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Pod Zadními“. Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s výstavbou další části areálu VUT v Brně – Medláncích byla provedena skrývka rozsáhlé plochy, v níž byly zjištěny dvě sídlištní jámy menších rozměrů. Nevýrazné nálezné soubory jsou zařaditelné nejspíše do pozdního eneolitu, vzhledem k rozsahu skrývek jde o zajímavý doklad drobné, izolované sídlištní jednotky.

David Parma

Resumé

Brno (Kataster Medlánky, Bez. Brno-venkov). Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

BŘEZÍ (K. Ú. BŘEZÍ U MIKULOVA, OKR. BŘECLAV)

„V Zahradě“, ul. Družstevníků (ppč. st. 1316). Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Současně s plánovanou výstavbou nových RD v obci Březí proběhly roku 2012 výkopové práce firmy E.ON

spojené s novou instalací elektrických rozvodů. Část z nich se dotkla jádra obce na ul. Hlavní, ale většina zasáhla prostor zaniklé středověké vsi Brattelsbrunn, která se nachází v místě budoucí hlavní výstavby RD. Kromě početných středověkých situací byla dokumentována ojedinelá kulová jáma, obsahující hrubotvarou pravěkou keramiku, rámcově zařaditelnou do období eneolitu.

Petr Kos

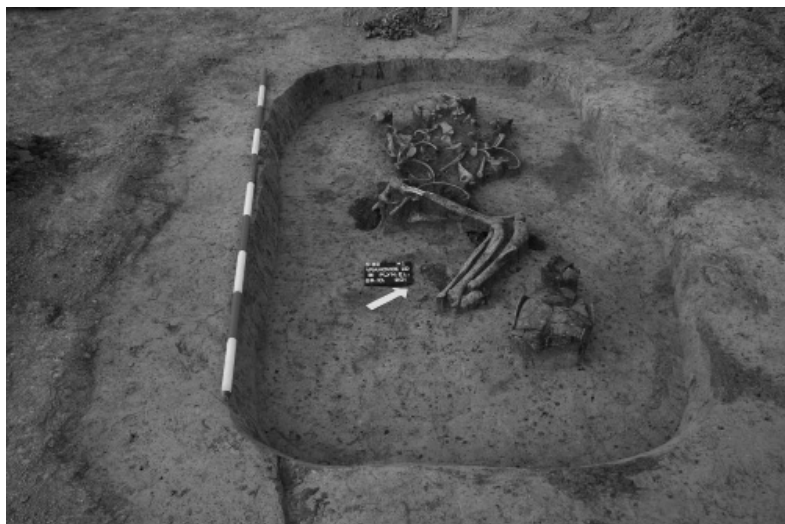
Resumé

Březí (Kataster Březí u Mikulova; Bez. Břeclav). „V Zahradě“, Družstevníků Strasse (Parz. Nr. 1316). Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

DRŽOVICE (K. Ú. DRŽOVICE NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

„Díly odvrhoviční“. Jok, KNP, KZP (sídliště). KNP (hrob). Záchranný výzkum.

Na přelomu měsíců října a listopadu 2011 byl proveden záchranný archeologický výzkum na ploše určené ke stavbě bioplynové elektrárny na pozemku Zemědělského družstva Vrahovice. Místo výzkumu se nachází na odpo-



Obr. 3. Držovice, okr. Prostějov. Hrob baalberské fáze kultury nálevkovitých pohár.

Abb. 3. Držovice, Bez. Prostějov. Skelettgrab der Trichterbecherkultur. (Baalberger Phase).

činku mezi levobřežní terasou Romže a návrším, které výškově kulminuje 1 km severně od místa výzkumu kótou 273,7 m. Poloha je součástí známé archeologické lokality, označené pomístním názvem „Díly odvrhoviční“. Sedm desítek prozkoumaných objektů poskytlo doklady o osídlení místa od staršího neolitu (kultura s lineární keramikou) přes eneolit (jordanovská kultura, kultura nálevkovitých pohárů, kultura zvoncovitých pohárů), dobu bronzovou (mohylová a lužická kultura) až do starší doby železné (platěnická kultura). Za zcela mimořádnou záležitost je možné považovat kostrový hrob baalberské fáze kultury nálevkovitých pohárů (obr. 3), který je, pomíne-li hroby uvedené fáze KNP z vrchu Kosíře, prvním regulérním baalberským hrobem z území Moravy. Antropologický materiál objevený v zásypech mladších objektů dovoluje uvažovat o tom, že zmíněný hrob byl součástí menšího pohřebiště KNP. Není od věci připomenout, že sídlištní objekty ze stejného období byl odkryty 300 m SZ od místa aktuálního výzkumu v areálu firmy NEKR v roce 1998.

Miroslav Šmíd

Resumé

Držovice (Kataster Držovice na Moravě, Bez. Prostějov). Flur „Díly odvrhoviční“. Jordanów -, Trichterbecher- u. Glockenbecher Kultur (Siedlung). Trichterbecher Kultur (Grab). Rettungsgrabung.

DŘEVOHOSTICE (OKR. PŘEROV)

„Dřevohostický les“. Mohylové pohřebiště. KZP. Systematický výzkum.

Od 9. do 27. 7. 2012 proběhla druhá etapa výzkumu eneolitického mohylového pohřebiště v Dřevohostickém lese (lokality je vymezena souřadnicemi S-JTSK: 1139110; 523310).

Uvedená etapa byla opět součástí výzkumných aktivit katedry archeologie FF ZČU v Plzni, Archeologického centra Olomouc a katedry historie FF UP v Olomouci (Křišťuf, Peška, Rytíř 2012) v rámci projektu ESF OP VK „Partnersství ve výzkumu a prezentaci archeologického kulturního dědictví“ (reg.č. CZ.1.07/2.4.00/17.0056). Výzkumná sezona byla zaměřena na řešení několika problémů. Pozornost byla věnována jak mohyle, započaté výzkumem 2011, tak i jejímu širšímu okolí.

Z tohoto důvodu proběhl již na přelomu března a dubna 2012 výzkum zaměřený na doklady osídlení v těsném sousedství Dřevohostického lesa. Metodou výzkumu byly povrchové sběry ve čtvercích 50 × 50 metrů v prostoru do 500 metrů od hranice lesa. Aby mohlo být prozkoumáno celé okolí Dřevohostického lesa, bylo pomocí náhodného výběru vybráno 140 čtverců (10 %), které byly sbírány studenty univerzity v Plzni a Olomouci. Podařilo se nasbírat kolekci několika tisíc keramických zlomků. Do pravěkého období lze však zařadit pouze asi 100 střepů. Ty tvoří výraznější kumulaci především na katastru obce Hradčany. Několik střepů z této kumulace lze řadit obecně do doby bronzové. Ostatní keramiku nelze přesněji

datovat. Kromě keramiky bylo objeveno několik desítek kusů štipané industrie (zatím bez bližšího určení), která se kumulovala především na katastru obce Dřevohostice, a tři kusy broušených kamenných nástrojů (sekerka – časný eneolit, sekerka – neolit/eneolit, sekeromlat – KNP?).

Ve stejném termínu byl proveden geofyzikální průzkum celého prostoru mohylové skupiny I. Kromě v terénu patrných 7 porušených a 2 neporušených mohyl byly zachyceny dvě anomálie interpretované jako možné pozůstatky zničených mohyl. Kromě toho bylo v prostoru mohylníku nalezeno několik zahluobených objektů a mnoho terénních depresí, které by mohly sloužit k získávání materiálu na stavbu mohyl.

V červenci pokračoval výzkum mohyly zkoumané již v roce 2011. Byl dokončen odkryv sond započatý v předchozí sezoně a otevřeny 4 nové sondy. Ve středu mohyly se podařilo zachytit zbytek hrobové jámy, datované do KZP (podle zlomků zvoncovitého poháru), která byla silně porušena výkopem z 19. nebo 20. století. Téměř pod celým mohylovým náspem byla zachycena černá humózní vrstva, která byla interpretována jako původní pravěký půdní typ. Tuto interpretaci potvrdily chemické analýzy půdy. Původní zvrstvení mohyly, pozorované již v roce 2011, se na základě chemických analýz ukázalo být přírodního původu. Mohyla tedy byla vybudována najednou a kryla hrob kultury zvoncovitých pohárů, který byl zahluoben do původního půdního typu a do podloží. Z kúlových jam pod mohylovým pláštěm (pravděpodobně nesouvisející s konstrukcí mohyly) se podařilo získat radiokarbonové datum UGAMS 11867 3830±30 BP.

V následující sezoně (2013), která uzavře celou výzkumnou kampaň, bude odkryta další část hrobové jámy a výzkum bude pokračovat v prostoru mezi mohylami, kde se zaměří na anomálie objevené během geofyzikálního průzkumu a na terénní deprese interpretované prozatím jako pozůstatky po těžbě materiálu na stavbu mohyl.

Petr Křišťuf, Jaroslav Peška, Ladislav Rytíř

Literatura

Křišťuf, P., Peška, J., Rytíř, L. 2012: Archeologický výzkum eneolitického mohylníku v Dřevohostickém lese: výsledky první sezony. In: J. Peška, F. Trampota (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu 2011. Sborník referátů z 30. pracovního setkání badatelů pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska*. Mikulov: Regionální muzeum Mikulov, 67–77.

Resumé

Zweite Etape der Forschung des äneolithischen Hügelgräberfeldes in „Dřevohostický les“ bestand aus 3 Phasen:

1. Oberflächige Sammlung in unmittelbarer Nachbarschaft (Radius 500 m) mit der Besiedlung (Gemeinde Hradčany) von Neolithikum, Äneolithikum und Bronzezeit.

2. Gephysikalische Prospektion die gesamte Gruppe I (insgesamt 9 + 2 zerstörte Grabhügel) mit mehreren ver-